

Р. Станић

Глигор Станојевић: Србија у време бечког рата

Београд — „Нолит“, 1976.

Издавачко предузеће »Нолит« својом Историјском библиотеком у којој се појављују изабрана и занимљива дела, у знатној мери доприноси испуњењу овог задатка који савремена историографија има према култури, образовању и друштву.

Међу књигама које су се у тој едицији недавно појавиле, особито се истичу »Србија у време бечког рата« чији је аутор др Глигор Станојевић.

Многи наши историчари успешно су се бавили проучавањем политичких, друштвених и економских прилика за време турских власти у Србији. Њихове резултате данас савесно продуцбљује и обогаћује новим открићима изван број историчара, међу којима запажено место заузима писац ове студије.

Крај XVIII века спада међу најсудбоноснија и најдраматичнија раздобља у историји наших народа. Време бечког рата (1683-1699) несумњиво је врхунац драме коју је преживљавао српски народ у свом дугочасном турском ропству. То је доба када Турци у последњем неуспелом покушају да освоје тврђаву Хабзбуршког царства, разбешњени и озлојебени због учешћа нашег народа у рату против њих, испољавају незапамћену суровост и осветничтво. У тим најзлоделијим годинама српски народ је у огромном броју био принуђен да

напусти своју домовину и да под Арсенијем Чарнојевићем великом сеобом потражи уточиште за властити опстанак у крајевима преко Саве и Дунава.

У бечком рату у коме су се Турци борили да продуже и учврсте своју владавину на Балкану, а Аустријанци да га преотму, биле су не само изневерене наде нашег народа у ослобођење, већ су прикљештене између интереса две царевине, скупо платили тежак данак својој географској ветрометини.

Аутор књиге успео је да прикаже сву сложеност прилика и да нам на сликовитост и убедљив начин предочи живим приповедачким даром не само сукоб две велике силе за превласт на Балкану, већ нарочито све страхоте и трагичну судбину малог народа изневерених тежњи за слободом. Писана научно и врло обавештено, ова књига је озбиљан допринос осветљавању једне епохе у чијим историјским збивањима бечки рат по последицама за наш народ заузима врло истакнуто место. Наша историографија која се бави проучавањем прошлости нашег народа за време турске окупације, добила је једно целовито и критички писано дело, које ће лако наћи пут до читалаца и које ће као приручник бити од необичне користи за наставника средњих, виших и високих школа.